

**PANEVĖŽIO MIESTO ISTORINĖS DALIES (unikalus kodas 31872)
NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALUSIS
PLANAS
TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONŲ RIBŲ IR PAVELDOTVARKOS
PROJEKTAS**

TURINYS

I. DARBŲ RENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

II. ĮVADAS

III.

IV. VERTYBĖS TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONOS RIBŲ PROJEKTAS

1. Esama padėtis

- 1.1. Panevėžio miesto istorinė dalies (unikalus kodas 31872) teritorijos ribos
- 1.2. Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijoje įregistruotos kultūros vertybės
- 1.3. Teritorijos ir apsaugos zonų nustatymo pagrindimas
- 1.4. Apsaugos zonos ribų nustatymo teisinis reglamentavimas
- 1.5. Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

2. Projektuojamos ribos, sprendiniai

- 2.1. Vertybės teritorijos ribos.
- 2.2. Vertybės teritorijos apsaugos zona – vizualinės apsaugos pozonis.

V. PAVELDOTVARKOS PROJEKTAS

- 1.1. Taikomi režimai ir apribojimai
- 1.2. Sklypų tvarkybos darbų reglamentai
- 1.3. Sprendiniai.

VI. BRĖŽINIAI:

1. Teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas.
2. Vizualinės apsaugos pozonio ribų planas.
3. Paveldotvarkos projektas (vertybės teritorija);
4. Paveldotvarkos projektas (vizualinės apsaugos pozonis).

I. DARBA RENGUSIŲ SPECIALISTŲ SĄRAŠAS

1. Augis Gučas (Kvalifikacijos atestatai - A-669, KPD Nr. 1038 ir 1048)

Projekto vadovas

2. Evaldas Zilinskas (Kvalifikacijos atestatas - KPD-1460)

PVD

3. Lina Petrauskienė

Architektė

4. Asta Anikėnienė

Projekto dalies vadovė

GIS

II. ĮVADAS

Projektas įgyvendinamas pagal Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksnių programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas 2 uždavinio „Gerinti veiklos valdymą, geriau įgyvendinant Europos Sąjungos politikas, tobulinti viešojo administravimo struktūrą“ priemonę „Teritorijų planavimas“.

Planuojamos teritorijos vieta: Panevėžio miesto istorinė dalis (2008-05-23 įrašyta į Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registrą, unikalus kodas 31872).

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiųjų planų rengimo pagrindas: Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-03-23 įsakymas Nr.A-294 „Dėl leidimo pradėti rengti tęstinius teritorijų planavimo dokumentus įgyvendinant Panevėžio miesto bendrojo plano sprendinius“, 2009-06-16 įsakymas Nr.A-626 „Dėl Savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-03-23 įsakymo Nr.A-294 „Dėl leidimo pradėti rengti tęstinius teritorijų planavimo dokumentus įgyvendinant Panevėžio miesto bendrojo plano sprendinius“ 1.2 papunkčio pakeitimo“.

Planavimo tikslas: užtikrinti sistemingą Panevėžio miesto konkrečių teritorijų - istorinio miesto centro - darnų vystymąsi, racionalų teritorijų, lėšų ir kitų išteklių panaudojimą, atsižvelgiant į šių teritorijų plėtros ilgalaikius poreikius, konkrečius visuomenės poreikius, socialinius, ekonominius, ekologinius ir geografinius Savivaldybės ypatumus. Projekto esmė – detalizuoti Panevėžio miesto bendrojo plano sprendinius, nustatyti teritorijų tvarkymo ir naudojimo reglamentus, suderinti fizinių ir juridinių asmenų interesus dėl žemės naudojimo.

Planavimo uždaviniai:

Parengti Panevėžio miesto teritorijų planavimo dokumentus.

Parengti Panevėžio miesto istorinės dalies (unikalus kodas 31872) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialųjį planą – kultūros paveldo teritorijos ir apsaugos zonų ribų planą bei šių teritorijų tvarkymo projektus. Nustatyti (patikslinti) Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos bei apsaugos zonų ribas ir jų plotus, užtikrinti šios teritorijos išsaugojimą, taikomų paveldosaugos reikalavimų įteisinimą.

Specialaus plano organizatoriaus funkcijų vykdytojas: Panevėžio miesto savivaldybės administracija.

Specialaus plano rengėjas: UAB „Senojo miesto architektai“, Šv. Ignoto g. 5, Vilnius, UAB „Urbanistika“, A.Goštauto g. 8, Vilnius.

Objektas

Panevėžio miesto istorinė dalis (unikalus kodas 31872). Į Kultūros vertybių registrą įrašyta 2008-05-23 remiantis Panevėžio miesto savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2008-03-31 aktu Nr.PN-RM-18. Panevėžio miesto savivaldybės mero 2009-06-09 potvarkiu Nr.M-36 inicijuotas Panevėžio miesto istorinės dalies skelbimas Savivaldybės saugoma vietoje bei pavedama Savivaldybės administracijos direktoriui organizuoti Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ir apsaugos zonų ribų plano rengimą.

Projekto rengimo pagrindas

Rengiant specialiojo plano projektą vadovaujamosi pateiktomis planavimo sąlygomis, Kultūros paveldo objekto apskaitos dokumentacija, patvirtinta Panevėžio miesto kultūros paveldo tinklų schema (Panevėžio m. savivaldybės tarybos 2005-11-24 sprendimas Nr.1-39-5), Panevėžio miesto bendruoju planu (2008-10-30 Panevėžio m. savivaldybės tarybos sprendimas Nr.1-25-1), parengta Esamos būklės analize ir projekto koncepcija, Lietuvos Respublikos įstatymais bei poįstatyminiais aktais (t.t. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-06-23 įsakymu Nr. IV-261/D1-322 (Žin., 2005, Nr. 81-2973).

Parengtos dvi specialiojo plano koncepcijos. Koncepcijos medžiaga buvo patalpinta Panevėžio miesto savivaldybės interneto puslapyje (www.panevezys.lt) susipažinti miesto visuomenei. Miesto savivaldybėje įvyko susitikimas su Panevėžio mieste dirbančiais architektais (2011-06-17), susitikimo metu pristatyti koncepcijos variantai, įvyko diskusija. Koncepciją svarstė Panevėžio miesto savivaldybės tarybos komitetai (2011 m. rugpjūčio mėn.). Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktorius patvirtino I-ą koncepcijos variantą (2011-08-31 Panevėžio miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr.A-873).

III. VERTYBĖS TERITORIJOS IR APSAUGOS ZONOS RIBŲ PROJEKTAS

1. E s a m a p a d ė t i s

1.1. Esamos Panevėžio miesto istorinė dalies (unikalus kodas 31872) teritorijos ribos

Panevėžio miesto istorinė dalies (unikalus kodas 31872) teritorijos ribos buvo nustatytos Panevėžio miesto savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2008-03-31 aktu Nr.PN-RM-18. Patvirtintos teritorijos plotas – 138,97 ha.

Teritorijos ribos nustatytos: Šermukšnių g., Audėjų g., Venslaviškio g., J.Biliūno g., sklypų J.Biliūno g. 13, 15A šiaurinė riba, Skaistakalnio parko rytinė riba, J.Basanavičiaus g., Ukmergės g., V.Kudirkos g., Savanorių a. pietinė riba, J.Basanavičiaus g., Vilniaus g., T.Tilvyčio g., Klaipėdos g., A.Smetonos g., Š.Mero g., Respublikos g., Birutės g., A.Smetonos g., Topolių al., Kranto g., P.Puzino g., Nevėžio kairysis krantas iki Senvagės, Gegutės g., Smėlynės g.

Rengiant objekto vertinimo aktą, teritorijos ribų planą, siūlant įrašyti į Kultūros vertybių registrą, apsaugos zona nebuvo nustatyta nes vertybės teritoriją supančiai miesto centrinei daliai galiojo paveldosauginiai ir kitokie apribojimai, nustatyti 2005-11-24 Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr.1-39-5 patvirtintoje Panevėžio miesto kultūros paveldo tinklų scemoje (PANEVĖŽIO MIESTO TERITORIJOS, APRIBOTOS NEMUNO - J.BASANA VIČIAUS - VILNIAUS - J.BILIŪNO - SENAMIESČIO - TAIKOS - TULPIŲ - KLAIPĖDOS - S.DAUKANTO - J.ŽEMGULIO - GATVĖMIS TINKLŲ SCHEMA) bei 2008-10-30 Miesto tarybos sprendimu Nr.1-25-1 patvirtintame PANEVĖŽIO MIESTO BENDRAJAME PLANE (KOREKTŪROJE).

2011-12-09 Panevėžio miesto savivaldybės nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba protokolu Nr.KPV-22 patikslino Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijos ribas ir nustatė teritorijos plotą 314,13 ha.

1.2. Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijoje įregistruotos kultūros vertybės

Panevėžio miesto istorinės dalies teritorijoje yra šios įregistruotos kultūros vertybės: Panevėžio miesto senosios kapinės Venslaviškio g. (u.k. 21138), Juozo Čerkeso – Besparnio sodyba (u.k. 20913), Paminklas „Laisvės daina“ (u.k. 20035), Panevėžio miesto senosios kapinės Apžvalgos take (u.k. 11409), Aikštė Smėlynės g. (u.k. 10465), Šv. Apaštalų Petro ir Povilo bažnyčios statinių kompleksas (u.k. 34604), Malūnas (u.k. 21182), Pastatas (u.k. 10467), Panevėžio konservų fabriko statinių kompleksas (u.k. 20896), Panevėžio NKVD – MVD – NGB būstinės pastatas ir sovietinio teroro aukų kapai (u.k. 32504), Pastatas (u.k. 10759), Panevėžio žydų gimnazijos pastatas (u.k. 31418). Moigių namų kompleksas (u.k. 30369), Namai (u.k. 16779), Pastatas (u.k. 30777), Pastatas (u.k. 16964), Namai (u.k. 10769), Panevėžio ješiboto pastatas (u.k. 31420), Namai (u.k. 10466), dekoratyvinė skulptūra „Legenda“ (u.k. 20128), Namai (u.k. 21650), Švč. Trejybės bažnyčia (u.k. 4707), Panevėžio lenkų gimnazijos pastatas, Kranto g. 18 (u.k. 36144), Pastatas, Kranto g. 21 (u.k. 10467), Fotografo jono Žičkaus namai, P.Puzino g. 11 (u.k. 10765), Panevėžio kalėjimo pastatų kompleksas, P.Puzino g. 12 (u.k. 36135), Panevėžio chasidų sinagogos pastatas, M.Valančiaus g. 4 (u.k. 31658), Vargonų ir fisharmonijų meistro Martyno Masalskio gyvenamasis namas ir dirbtuvė, K.Donelaičio g. 6 (u.k. 21651), Panevėžio sentikių cerkvė,

A.Mickevičiaus g. 10 (u.k. 36139), Burmistro Tado Chodakausko pastatų kompleksas, Vasario 16-osios g. 22 (u.k. 36140), Panevėžio mielių ir spirito fabriko pastatas, respublikos g. 82 (u.k. 31847), Pastatas, Respublikos g. 77 (u.k. 10771), Panevėžio miesto žydų senosios kapinės, Sietyno g. 9u.k. 11410), Pastatai, Sodų g. 10, 121A (u.k. 2468), kapinės, J.Tilvyčio g. 9u.k. 4712), Kapinės, Krekenavos g. (u.k. 10758), Kristaus Karaliaus Katedra, Katedros g. 1 (u.k. 4705), Panevėžio žydžių mergaičių gimnazijos pastatas, Ramygalos g. 18 9u.k. 31419), Panevėžio evangelikų liuteronų bažnyčia, Ukmergės g. 29 (u.k. 36133), Panevėžio muilo fabriko statinių kompleksas, Staniūnų g. 1 (u.k. 32770), Panevėžio trečioji pradinė mokykla, Ukmergės g. 34 (u.k. 31932), Namas, Ramygalos g. 41A (u.k. 10768), Vėjo malūnas, Ramygalos g. 111A (u.k. 33494), Vėjo malūnas, Ramygalos g. 121A (u.k. 33495).

1.3. Teritorijos ir apsaugos zonų nustatymo pagrindimas

Planuojamo objekto teritorija nustatoma remiantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr.153-5571), 2 bei 11 straipsnio nuostatomis.

1.4. Apsaugos zonos ribų nustatymo teisinis reglamentavimas

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugos zonų nustatymą reglamentuoja **Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų apsaugos zonų nustatymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr.486 (Žin., 2006., Nr. 61-2197):**

3. Kultūros paveldo objektų apsaugos zonas nustatantys planai rengiami, **viešai svarstomi, derinami, tvirtinami ir keičiami Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo** (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617) ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklių, patvirtintų kultūros ministro ir aplinkos ministro 2005 m. birželio 23 d. bendru įsakymu Nr. ĮV-261/D1-322 (Žin., 2005, Nr. 81-2973), nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr.153-5571), 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad:

„6. Saugomam objektui ar vietai nustatoma žmogaus veiklos neigiamą poveikį švelninanti tarpinė apsaugos zona. Ši zona gali turėti vieną arba abu šiuos skirtingo apsaugos ir naudojimo režimo pozonius:

1) apsaugos nuo fizinio poveikio pozonį – už kultūros paveldo objekto teritorijos esantys žemės sklypai ar jų dalys su ten esančiais kitais nekilnojamaisiais daiktais, taip pat miško ir vandens plotai, kuriems taikomi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai, draudžiantys šiame pozonyje veiklą, galinčią fiziškai pakenkti kultūros paveldo objekto vertingosioms savybėms;

2) vizualinės apsaugos pozonį – už kultūros paveldo objekto teritorijos ar apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio esantys žemės sklypai ar jų dalys su ten esančiais kitais nekilnojamaisiais daiktais, kuriems taikomi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimai, draudžiantys šiame pozonyje veiklą, galinčią trukdyti apžvelgti kultūros paveldo objektą.

7. Apsaugos zonos ribos nustatomos vadovaujantis Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo ir šiuo įstatymu.

1.5. Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

Apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis kultūros vietai - Panevėžio miesto istoriniam centrui nereikalingas ir nesiūlomas nustatyti, nes fiziškai pakenkti Panevėžio miesto istorinės dalies vertingosioms savybėms, nustačius planuojamos teritorijos atitinkamo galima tik pačioje vertybės teritorijoje. Šalia vertybės teritorijos esančiuose žemės sklypuose vykdoma ir numatoma vykdyti veikla fiziškai nekenkia kultūros šio paveldo objekto vertingosioms savybėms. Kadangi Panevėžio miesto istorinės dalies apsaugai gretimose teritorijose svarbiausias yra vizualinis aspektas, apsaugos zoną sudaro tik vienas vizualinės apsaugos pozonis, kurio ribos sutampa su apsaugos zonos ribomis.

2. Projektuojamos ribos, sprendiniai

2.1. Vertybės teritorijos ribos

Vertybės teritorija didinama, siekiant geriau išsaugoti kuklų bet įvairialypį miesto veidą, jo savitumą, susiformavusį nuo jo užuomazgos XVI a. pradžioje ir atspindintį jo vėlesnę raidą, miestui toliau sparčiai augant, taip pat - pagal istorinius urbanistinės plėtros principus - iki pat XX a. vidurio. Šiam apsisprendimui turėjo įtakos ir ta aplinkybė, jog 2004 m. parengtame ir Miesto tarybos patvirtintame specialiajame plane yra apibrėžta ženkliai didesnė teritorija. Būtent ši teritorija yra nurodyta taip pat ir Panevėžio miesto teritorijos bendrajame plane (2008-10-30 Nr.1-25-1). Pastarojo Bendrojo plano rengimo metu, tiriant susiklosčiusią miesto urbanistinę struktūrą - jo gatvių tinklą, erdves bei architektūros raišką, buvo nustatyta ir tam tikra, dar kiek didesnė, vadinamoji miesto identiteto zona, kurioje galima aiškiai atpažinti kad "taip, tai yra Panevėžys". Nustatant iš naujo vertybės teritorijos (kultūros vietovės) ribas, buvo atsižvelgta ir į šios zonos teritoriją bei parametrus. Būtent įvertinus visų šių planų rengimo metu atliktus urbanistinius istorinius tyrimus bei jų išvadas, pateikiamas šis Panevėžio miesto istorinio centro ribų variantas.

Šiuo variantu miesto istorinis centras apima visą Panevėžio miesto NKP vertinimo tarybos nustatytą teritoriją, o taip pat papildomą dalį buvusių XIX a. ir XXa. pradžios priemiesčių teritorijos, taip pat ir nedidelę dalį charakteringos pokarinės individualios statybos kvartalų, kurie buvo suplanuoti ir užstatyti dar iš tarpukario išlikusiais urbanistinės plėtros principais. Į kultūros vietovės teritoriją siūloma įtraukti ir dviejų išlikusių vėjo malūnų aplinką tarp Ramygalos ir J.Basanavičiaus gatvių, kaip praeityje čia vyravusio charakteringo agrarinio kraštovaizdžio relikta. Teisinę paveldosauginę apsaugą siūloma suteikti ir kelioms istorinėms, į priemiesčius ir užmiestį vedusioms gatvių trasoms, į vertybės teritoriją įtraukiant tik jų erdves istorinių raudonųjų linijų ribose. Išlikusius XIX a. pabaigos - XX a. pradžios namus šalia šių gatvių, laikant gatvių (teritorijos) vertingą savybę.

Miesto istoriniocentro teritorijos ribas planuojama vesti tokiu būdu: pradedant "Ekranu" marių užtvanka (J.Biliūno gatve) rytuose, sukant į Venslaviškio g., toliau Audėjų ir šiaurėje - Šermukšnių gatvėmis, po to į pietus - Smėlynės gatve iki Šv. Petro ir Povilo bažnyčios aplinkos. Nuo šios vietos riba eina vakarų kryptimi Gegutės gatve ir toliau - sklypų ribomis iki A.Jakšto g. (Nevėžio krantinės). Toliau - A.Jakšto gatve iki menamo jos susikirtimo su P.Puzino g. kairiajame Nevėžio upės krante ir P.Puzino gatve vakarų kryptimi iki Kranto g. Nuo sankryžos - Kranto gatve šiaurės kryptimi, bei šiai gatvei pasisukus - ir vakarų kryptimi iki Respublikos g. Respublikos gatve į šiaurę iki Taikos al. (Nevėžio krantinės) ir ja, apimant

senojo teatro teritoriją, į pietus, iki Teatro g. Toliau - vakarų kryptimi, Teatro gatve iki Naujamiesčio gatvės ir Naujamiesčio gatve, pietų kryptimi iki Vasario 16-sios g. Nuo sankryžos toliau į pietus iki buv. Žydų kapinių teritorijos, ir šioje vietoje, sklypų ribomis riba vedama pietvakarių kryptimi iki rytinės Neringos g. ir toliau šia Neringos gatve - pietų kryptimi. Pasiekus Palangos g. teritorijos riba sukama šia gatve į rytus, kol grįžta į Naujamiesčio g. ir Naujamiesčio g., pietų kryptimi iki Klaipėdos g. Po to seka trumpa atkarpa Klaipėdos gatve rytų kryptimi ir netrukus riba pasukama į pietus nedidelei atkarpėlei Krekenavos gatve iki sankryžos su J.Zikaro gatve. Toliau - J.Zikaro gatve vakarų kryptimi iki S.Daukanto g., ir S.Daukanto gatve, pietryčių kryptimi iki T.Tilvyčio g. Sankryžoje riba pasukama į T.Tilvyčio g. ir vedama ja pietvakarių kryptimi. Pasiekus sankryžą su J.Žemgulio gatve, riba sukama į pietryčius šia gatve iki K.Paltaroko vidurinės mokyklos teritorijos, toliau - mokyklos teritorijos riba, šiaurės rytų kryptimi iki K.Paltaroko g. iki 5-sios vidurinės mokyklos teritorijos ir šios teritorijos riba rytų kryptimi iki Danutės g. Toliau riba eina Danutės gatve šiaurės kryptimi iki sankryžos su Katedros gatve ir Katedros gatve pasuka rytų kryptimi ir toliau maždaug ta pačia kryptimi - Algirdo gatve. Pasiekus sankryžą su Sirupio g. riba pasukama į šią gatvę ir ja vedama pietų kryptimi iki susikirtimo su Siručio g. Toliau ji pasukama rytų kryptimi ir kirtus J.Basanavičiaus gatvę, toliau vedama ta pačia kryptimi jau J.Tallat-Kelpšos gatve, o jai pasibaigus - peršoka į Jaunimo g. Pasiekus sankryžą su V.Montvilos g., riba paukama į šią gatvę ir toliau vedama šiaurės kryptimi iki susikirtimo su Aukštaičių g. Nuo čia ji pasukama vėl rytų kryptimi ir Aukštaičių g. eina iki sankryžos su Staniūnų gatve. Staniūnų gatve, šiaurės kryptimi vertybė teritorijos riba vedama iki Vilniaus g., o nuo sankryžos, Vilniaus gatve į rytus iki rytinėje Žemgalių gatvės išklotinėje išsidėsčiusių sklypų rytinių ribų ir pasukama pagal šias ribas šiaurės kryptimi. Pasibaigus mažaukščiam (vienbučiui-dvibučiui) užstatymui, priešais daugiabutį namą, riba pasukama vakarų kryptimi, kol pasiekia Muilo fabriko teritoriją. Nuo čia, trumpa šiaurės krypties atkarpėle ji pasiekia Skaistakalnio parko teritoriją. Kadangi visas parkas yra kultūros vietovės teritorijoje, Istorinio centro riba vedama šio parko ribomis - rytų, pietų, šiaurės ir vėl rytų kryptimi, iki J.Biliūno g. ir "Ekranų" marių užtvankos.

Atskira Panevėžio miesto istorinės kultūros vietovės sala, į pietus nuo aukščiau aprašytosios teritorijos, apibrėžiama Istorinė išlikusių vėjo malūnų (reliktinio agrarinio kraštovaizdžio) teritorija. Jos ribos vedamos Ramygalos, J.Basanavičiaus bei Beržų gatvėmis ir sudaro trikampio pavidalo plotą.

Visoje aprašytoje teritorijoje yra teritorinė "sala", kuri nėra laikytina vertinga Panevėžio istorinio centro kultūros vietovės teritorija. Ji ribojama J. Basanavičiaus gatve vakaruose, nuo pat Nevėžio upės krantinės iki sankryžos su Algirdo g. Po to - pietuose - Algirdo gatve iki sankryžos su Margių g. Margių g., o toliau - Pradinės mokyklos teritorija yra rytinė šios "salos" riba, o šiauriau Ukmergės g. ši rytinė riba vedama Liuteronų bažnyčios šventoriaus teritorija. Čia riba vėl sukama rytų kryptimi ir "sala" ribojama bažnyčios bei palei Ukmergės g. išsidėsčiusių valdų ribomis, kol pasiekia Staniūnų g. Nuo čia, Staniūnų gatve, ji vedama šiaurės kryptimi iki Skaistakalnio parko ribos ir eidama šia riba pasukama vakarų kryptimi, kol baigiasi parko teritorija ir prasideda krantinės Nevėžio upės zona. Žalioji krantinės dalis priskiriama kultūros vertybės teritorijai, todėl eidama šia riba "salos" teritorija vėl pasiekia J.Basanavičiaus g.

Kaip aukščiau minėta, kultūros vertybės teritorijai priskiriamos kai kurios istorinės priemiesčių gatvių trasos (erdvės), už aprašytos vertingosios miesto teritorijos dalies jų istorinių raudonųjų linijų ribose:

1. Klaipėdos g. iki sankryžos su A.Vienulio g. (vakarų kryptimi),

2. Respublikos, toliau Stoties g. iki sankryžos su Utenos g. (šiaurės-šiaurės vakarų kryptimi),
3. Nevėžio g. nuo sankryžos su Stoties g. iki susikirtimo su Utenos g. (šiaurės-šaurės rytų kryptimi),
4. Pušaloto - Marijonų g. taro sankryžos su Nevėžio g. ir Vaikų darželio "Žibutė" teritorija (rytų - vakarų kryptimi),
5. Smėlynės g. iki sankryžos su Alyvų g. (šiaurės kryptimi),
6. Vilniaus g. iki tiltelio per Žagienio up. (rytų kryptimi),
7. Aukštaičių g. iki tiltelio per Žagienio up. (rytų kryptimi),
8. Danutės g. iki sankryžos su Nemuno g. (pietų kryptimi),
9. Ramygalos g. iki sankryžos su Beržų g. (pietų ir pietų-pietų rytų kryptimi),
10. J.Basanavičiaus g. iki sankryžos su Beržų g. (pietų kryptimi).

Siūlomas vertybės teritorijos plotas – 314,13 ha.

2.2. Vertybės apsaugos zona – vizualinės apsaugos pozonis

Siūloma pagrindinę, didžiąją miesto teritorijos dalį laikyti vizualinės apsaugos pozoniui, ribojant joje naujų būsimų statybų aukštumą. Šis ribojimas nustatomas todėl, kad Panevėžys plyti palyginus labai lygaus žemės reljefo teritorijoje, ir tuo būdu iš tolo yra tebematomi jo istorinio centro pagrindiniai siluetą formuojantys vertikalūs akcentai - Katedros bei šv. Petro ir Povilo bažnyčių bokštai, o taip pat "Nevėžio" viešbutis, bei keletas daugiaaukščių (12-13 a.) gyvenamųjų pastatų. Pastarųjų išdėstymas praeityje architektūros ir urbanistikos požiūriu buvo pakankamai apgalvotas, ir tuo pavyko pasiekti gana teigiamą miesto silueto ir jo įvaizdžio rezultatą būtent lygumų kraštovaizdyje. Numatomi apribojimai Panevėžio miestui, atsižvelgiant į jo charakterį, nebūtų ženkliai sunkinantys tolesnę jo plėtrą, antra vertus, 2008 m. spalio 31 d. patvirtintame pastarajame Bendrajame miesto plane didžiama šių apribojimų jau yra numatyti (žiūr. BP Pagrindinio brėžinio reglamentų lentelę).

Tokiu būdu apribojimai neliestų tik šių teritorijų:

- vakarinės daugiaaukštės industrinės statybos Klaipėdos ir Kniaudiškių rajonų, ribojamų Nevėžio slėnio želdynų, Parko, Nemuno, Zikaro, Molainių, Medžiotojų gatvėmis bei pietine buv. nuotekų valymo laukų riba,
- vakarinio pramonės, komercijos ir sandėlių rajono dešiniajame Nevėžio krante, ribojama Pušaloto, Įmonių ir Janonio gatvėmis,
- šiaurinio miesto pakraščio Senamiesčio k. aplinkoje, ribojama Smėlynės, Piniavos bei Keramikų gatvėmis,
- rytinio pramonės, komercijos ir sandėlių rajono dešiniajame Nevėžio krante, ribojama Lėvens bei Tinklų gatvėmis,
- rytinės daugiaaukštės statybos Žemaičių rajono, ribojamo Velžio kelio bei Aukštaičių, Staniūnų ir Beržų gatvėmis,
- pietrytinės Pažagienių k. aplinkos rezervinės miesto teritorijos, šiaurėje ribojamo Prekybos bazės bei Teritorinės muitinės teritorijų pietine riba, toliau ribą vedant pietvakarinio Staniūnų gyvenvietės teritorijos kampo kryptimi.

Siūlomas apsaugos zonos teritorijos plotas – 2549,6 ha.

Detalus vertybės teritorijos ir ir apsaugos zonos ribų patikslinimas atliekamas rengiant specialiojo paveldosauginio plano teritorijos ir apsaugos zonos ribų plano dalį.

IV. PAVELDOTVARKOS PROJEKTAS

1.1. Taikomi režimai ir apribojimai

Vertybės teritorijai, nekilnojamosioms kultūros paveldo vertybėms bei vertingosioms teritorijos savybėms siūlomi šie režimai

Autentiškos paskirties režimas

autentiškos paskirties saugojimo režimas nustatomas tiems kultūros paveldo objektams, kurių naudojimas pirminiu ar istoriškai susiklosčiusiu būdu užtikrintų jų priežiūrą ir geriau nei kitoks naudojimas atskleistų saugomo objekto vertingąsias savybes. Autentiškos paskirties režimas siūlomas bažnyčioms (įskaitant pirmosios bažnyčios vietą bei aplink buvusias kapines) ir jų teritorijoms, kapinėms, kuriose yra vertybėmis paskelbtų kapų, istorinio daromos teatro pastatui.

Tausojamojo naudojimo režimas

tausojamojo naudojimo saugojimo režimas, nustatomas tiems kultūros paveldo objektams ir teritorijoms, kuriems išsaugoti tikslinga parinkti tokį naudojimo būdą ir pritaikymą, kad mažiausiai būtų sužalotos objekto vertingosios savybės, o valdytojas būtų suinteresuotas jį prižiūrėti. Tausojamojo naudojimo režimas siūlomas kitoms vertybės teritorijoms ir sklypams.

Specialiuoju planu nustatomi paveldotvarkos apribojimai

Apribojimai taikomi:

Statiniams ir jų kompleksams – nekilnojamosioms kultūros vertybėms;

Teritorijos vertingosioms savybėms;

Kitiems statiniams;

Teritorijos tvarkymui (želdiniams, reljefui, kelių/takų sistemai, vandens telkiniams, krantinėms, vandens telkiniams, nesudėtingiems statiniams);

Žemės darbams.

Nustatomi apribojimai:

Statinių aukščiui;

Užstatymo tankiui;

Užstatymo intensyvumui;

Teritorijos tvarkymui;

Žemės darbų pobūdžiui.

1.2. Sklypų tvarkybos darbų reglamentai

Teritorijų ar teritorijų dalių tvarkybos ir užstatymo reglamentai pateikiami brėžiniuose lentelėse

1	2
3	4
a	b
c	d

Kuriose:

1. Saugojimo režimai:

- A – autentiškos paskirties saugojimo režimas
- T – tausojamojo naudojimo saugojimo režimas

2. Leistinas pastatų aukštis:

e – esamas;

* nekilnojamosios kultūros vertybės aukštis keičiamas tik remiantis tyrimų duomenimis; „9“ - (ar kitas skaičius), (1+M) – galimas kitų pastatų aukštis nuo žemės paviršiaus iki kraigo (metrais), (auštų skaičius);

PP - pagal parengtus ir suderintus Projektinius pasiūlymus (pagal teritorijos užstatymo morfologinius tipus ir Bendrąjį planą).

3. Leistinas žemės sklypų užstatymo tankumas:

e – esamas;

15 % (ar kitas skaičius) – leistinas tankumas, išreikštas procentais;

* - tikslinama pagal tyrimų duomenis;

PP - pagal parengtus ir suderintus Projektinius Pasiūlymus (pagal teritorijos užstatymo morfologinius tipus ir Bendrąjį planą).

4. Leistinas žemės sklypų užstatymo intensyvumas:

e – esamas;

0,1 (ar kitas koef.) – leistinas intensyvumas;

* - tikslinama pagal tyrimų duomenis;

PP - pagal parengtus ir suderintus Projektinius Pasiūlymus (pagal Bendrąjį planą).

a – reikalavimai kultūros paveldo objektams objektams bei nustatytoms vertingosioms savybėms

b – reikalavimai kitiems pastatams

c – reikalavimai teritorijos tvarkymui (želdiniams, kelių/takų sistemai, reljefui, vandens telkiniams, krantinėms, inžineriniams, mišrios rūšies ir nesudėtingiems statiniams (mažajai architektūrai));

d- reikalavimai žemės darbams

Prie raidžių a, b, c, d prirašomas indeksas rodo kokios grupės reikalavimai yra privalomi teritorijos ir jos saugomų objektų bei kitų statinių tvarkymui.

a 1

Reikalavimai kultūros paveldo objektams:

Galimi tvarkybos darbai kultūros paveldo objektuose:

- taikomieji ir ardomieji tyrimai;
- avarijos grėsmės pašalinimo darbai;
- remonto darbai;
- konservavimo, restauravimo ir atkūrimo darbai;
- pritaikymo darbai;
- šių darbų planavimas ir projektavimas.

Visi tvarkybos darbai vykdomi nepažeidžiant vertingųjų savybių, nustatytų kultūros vertybių pase. Restauracijos darbai vykdomi remiantis tyrimų duomenimis, taikant senąsias tradicines medžiagų paruošimo, apdirbimo bei statybos technologijas.

a 2

Reikalavimai statiniams, galintiems turėti vertingųjų savybių ir/ar sudarantiems objekto vertingųjų savybių pagrindą:

Statinių aukštis, plano bei tūrio keitimas vykdomas pagal tyrimų duomenis. Apdailos medžiagos parenkamos pagal nustatytas objekto vertingąsias savybes ir istorinius analogus.

Galimi tvarkybos darbai:

- taikomieji ir ardomieji tyrimai;
- remonto darbai;
- avarijos grėsmės pašalinimo darbai;
- konservavimo darbai;
- restauravimo darbai;
- atkūrimo darbai pritaikymo darbai;
- šių darbų pritaikymas ir projektavimas;

Visi tvarkybos darbai vykdomi nepažeidžiant vertingųjų savybių, nustatytų kultūros vertybės pase.

Vertingųjų savybių sąrašas gali būti tikslinamas, remiantis tyrimų duomenimis.

b 1

Reikalavimai kitiems pastatams

Nauja statyba neleistina

Leidžiami tvarkomieji statybos darbai:

- avarijos grėsmės pašalinimo darbai, remontas;
- menkaverčių bei neigiamą įtaką vertybei darančių statinių ir/ar jų dalių griovimas;

b 2

Reikalavimai kitiems pastatams

Leidžiami tvarkomieji statybos darbai:

- avarijos grėsmės pašalinimo darbai, remontas;
- menkaverčių bei neigiamą įtaką vertybei darančių statinių ir/ar jų dalių griovimas;
- neišlikusių pastatų atkūrimas, atliekant tyrimais pagrįstus paveldosaugos, statybos ar kraštovarkos darbus, pastatai pritaikomi pagal poreikius.

b 3

Reikalavimai kitiems pastatams

Leidžiami tvarkomieji statybos darbai:

- avarijos grėsmės pašalinimo darbai, remontas;
- menkaverčių bei neigiamą įtaką vertybei darančių statinių ir/ar jų dalių griovimas;
- neišlikusių pastatų atkūrimas, atliekant tyrimais pagrįstus paveldosaugos, statybos ar kraštovarkos darbus, pastatai pritaikomi pagal poreikius.

Reikalavimai pastatų apdailos medžiagoms:

- naudojamos tradicinės fasadų apdailos medžiagos ir spalvos.

b 4

Reikalavimai kitiems pastatams

Leidžiami tvarkomieji statybos darbai:

- avarijos grėsmės pašalinimo darbai, remontas;
- menkaverčių bei neigiamą įtaką vertybei darančių statinių ir/ar jų dalių griovimas;
- neišlikusių pastatų atkūrimas, atliekant tyrimais pagrįstus paveldosaugos, statybos ar kraštovarkos darbus, pastatai pritaikomi pagal poreikius.

Reikalavimai rekonstrukcijos darbams ir/ar naujai statybai:

- menkaverčių ūkinių pastatų rekonstravimas į estetikos ir konteksto požiūriu vertingesnius, leistina tokių pastatų konversija į gyvenamąją ar kitą paskirtį;
 - leidžiama laikinų ir nesudėtingų pastatų ir statinių statyba suderinus pastato ar statinio projektą savivaldybės administracijos kultūros paveldo skyriumi;
 - rekonstravimas ir nauja statyba leistini parengus ir suderinus su savivaldybės administracijos kultūros paveldo skyriumi projektinius pasiūlymus.
- Reikalavimai pastatų apdailos medžiagoms:
- naudojamos tradicinės fasadų apdailos medžiagos ir spalvos.

b 5

Reikalavimai kitiems pastatams

Leidžiami tvarkomieji statybos darbai:

- avarijos grėsmės pašalinimo darbai, remontas;
- menkaverčių bei neigiamą įtaką vertybei darančių statinių ir/ar jų dalių griovimas;
- neišlikusių pastatų atkūrimas, atliekant tyrimais pagrįstus paveldosaugos, statybos ar kraštovarkos darbus, pastatai pritaikomi pagal poreikius.

Reikalavimai rekonstrukcijos darbams ir/ar naujai statybai:

- menkaverčių ūkinių pastatų rekonstravimas į estetikos ir konteksto požiūriu vertingesnius, leistina tokių pastatų konversija į gyvenamąją ar kitą paskirtį;
- leidžiama laikinų ir nesudėtingų pastatų ir statinių statyba suderinus pastato ar statinio projektą savivaldybės administracijos kultūros paveldo skyriumi;
- rekonstravimas ir nauja statyba leistini parengus ir suderinus su savivaldybės administracijos kultūros paveldo skyriumi projektinius pasiūlymus.

c 1

Reikalavimai teritorijos tvarkymui (želdiniams, reljefui, kelių/takų sistemai, vandens telkiniams, krantinėms, vandens telkiniams, nesudėtingiems statiniams:

- prieš teritorijoje esančių medžių kirtimą atlikti jų įvertinimą bei suderinti su už kirtimą atsakingomis institucijomis;
- maksimaliai saugomas esamas reljefas;
- takų tiesimas ir rekonstrukcija leidžiama suderinus su savivaldybės administracijos kultūros paveldo skyriumi projektinius pasiūlymus;
- vadovautis LR AM įsakymu „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“.
- teritorijos įrangos elementai (t.t. mažoji architektūra) pagal funkcinę būtinybę, estetika ir formos parenkamos pagal tyrimus ir istorinius analogus

Tvarkymo darbai negali sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytą teritorijos vertingųjų savybių.

c 2

Reikalavimai teritorijos tvarkymui (želdiniams, reljefui, kelių/takų sistemai, vandens telkiniams, krantinėms, vandens telkiniams, nesudėtingiems statiniams:

- prieš teritorijoje esančių medžių kirtimą atlikti jų įvertinimą bei suderinti su už kirtimą atsakingomis institucijomis;
- maksimaliai saugomas esamas reljefas;
- takų tiesimas ir rekonstrukcija leidžiama suderinus su savivaldybės administracijos kultūros paveldo skyriumi projektinius pasiūlymus;
- teritorijos įrangos elementai (t.t. mažoji architektūra) pagal funkcinę būtinybę, estetika ir formos parenkamos pagal tyrimus ir istorinius analogus

Tvarkymo darbai negali sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytų teritorijos vertingųjų savybių.

c 3

Reikalavimai teritorijos tvarkymui (želdiniams, reljefui, kelių/takų sistemai, vandens telkiniams, krantinėms, vandens telkiniams, nesudėtingiems statiniams:

- prieš teritorijoje esančių medžių kirtimą atlikti jų įvertinimą bei suderinti su už kirtimą atsakingomis institucijomis;
- maksimaliai saugomas esamas reljefas;
- leidžiami kelių rekonstrukcijos darbai nekeičiant kelių parametrų, galimas kelio trasos, dangos tipo ir elementų atkūrimas pagal tyrimų duomenis
- teritorijos įrangos elementai (t.t. mažoji architektūra) pagal funkcinę būtinybę, estetika ir formos parenkamos pagal tyrimus ir istorinius analogus

Tvarkymo darbai negali sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytų teritorijos vertingųjų savybių.

c 4

Reikalavimai teritorijos tvarkymui (želdiniams, reljefui, kelių/takų sistemai, vandens telkiniams, krantinėms, vandens telkiniams, nesudėtingiems statiniams:

- prieš teritorijoje esančių medžių kirtimą atlikti jų įvertinimą bei suderinti su už kirtimą atsakingomis institucijomis;
- maksimaliai saugomas esamas reljefas;
- takų tiesimas ir rekonstrukcija leidžiama pagal funkcinius poreikius;
- vadovautis LR AM įsakymu „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“.
- teritorijos įrangos elementai (t.t. mažoji architektūra) pagal funkcinę būtinybę,

Tvarkymo darbai negali sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytų teritorijos vertingųjų savybių.

c 5

Reikalavimai teritorijos tvarkymui (želdiniams, reljefui, kelių/takų sistemai, vandens telkiniams, krantinėms, vandens telkiniams, nesudėtingiems statiniams:

- prieš teritorijoje esančių medžių kirtimą atlikti jų įvertinimą bei suderinti su už kirtimą atsakingomis institucijomis;
- maksimaliai saugomas esamas reljefas;
- leidžiami kelių rekonstrukcijos darbai;
- teritorijos įrangos elementai (t.t. mažoji architektūra) pagal funkcinę būtinybę.

Tvarkymo darbai negali sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytų teritorijos vertingųjų savybių.

d 1

Reikalavimai žemės darbams

- prieš vykdant žemės darbus būtina atlikti archeologinius tyrimus;

Žemės darbai negali pakenkti fiziškai, sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytų teritorijos vertingųjų savybių.

d 2

Reikalavimai žemės darbams

- prieš vykdant žemės darbus būtina atlikti archeologinius tyrimus;
- vadovautis LR AM įsakymu „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“.

Žemės darbai negali pakenkti fiziškai, sumenkinti ir užgožti vertingų statinių (t.t. NKV) bei nustatytų teritorijos vertingųjų savybių.

Režimų galiojimo teritorijos dalinamos (ir koordinuojamos) nustatomų reglamentų ribomis. Reglamentų ribos ir plotai (m²) rodomi brėžiniuose ir pateikiami aprašymuose.

n
m

n - teritorijos numeris

m - teritorijos plotas (kv.m)

n 1
m 1

n - teritorijos dalies numeris

m - teritorijos dalies plotas (kv.m)

1.3. Sprendiniai

Siūlomai vertybės teritorijai Panevėžio miesto istorinės dalies kultūros vietai siūloma, atsižvelgiant į joje esančių objektų vertę bei charakterį, naudoti abu Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu numatomus režimus - Autentiškos paskirties bei Tausojamo naudojimo.

Autentiškos paskirties režimas siūlomas šių objektų teritorijoms:

1. NKV - maldos namų teritorijoms (A1):
 - 1.1. Kristaus Karaliaus Katedros šalia Katedros a. teritorijai (A1),
 - 1.2. Šv. Petro ir Povilo bei Sukilėlių a. šalia M. Tiškevičiaus g. teritorijai (A1),
 - 1.3. Stačiatikių cerkvės ir kapinių šalia T. Tilvyčio g. teritorijai (A1),
 - 1.4. Evangelikų Liuteronų bažnyčios šalia Ukmergės g. teritorijai (A1). *Šios bažnyčios pastatas iki šiol nėra įtrauktas į NKV registrą.*
2. Senųjų miesto kapinių - kapinių su NKV kapais tarp Apvaizdos tako ir Sporto g. teritorijai (A2),
3. Pirmosios bažnyčios vietos ir jos aplinkos (buv. kapinių) šalia Venslaviško g. teritorijai (A3). *Ši teritorija, nors yra Panevėžio miesto gimimo (atsiradimo) vieta, iki šiol nėra įtraukta į NKV registrą. Teritorija šiuo metu naudojama pagal visiškai prieštaraujančią jos reikšmei paskirtį (čia stovinčiame tipiniame sovietinio laikotarpio pastate yra įrengtas ir veikia morgas). Todėl tiek galiojančiame 2008 m. Bendrajame plane, tiek šiuo Specialiuoju planu yra siūloma atlikti visus galimus archeologinius bei istorinius tyrimus ir ateityje keisti teritorijos paskirtį bei tvarkyti ją kaip išskirtinės reikšmės istorinę miesto vietą.*

4. Istorinio Panevėžio teatro šalia Respublikos ir teatro g. teritorijai (A4). *Siūloma atlikti išsamius istorinius bei architektūrinius šio išskirtinės svarbos miesto kultūros istorijai pastato bei jo teritorijos tyrimus ir ateityje jį restauravus naudoti išimtinai kultūros reikmėms.*

Tausojamo naudojimo režimas siūlomas likusioms planuojamos kultūros vietovės teritorijoms ir skirstomas į devynias grupes:

T 1. - Reliktinio valakinio užstatymo režimas. *Numatomas susiformavusių siaurų sklypų architektūrinėmis priemonėmis išsaugojimas, vienaukščio, pastatų galais į gatvę orientuoto užstatymo principo urbanistinis išsaugojimas. Pastatams saugotini bei naujai projektuotini šlaitiniai stogai, pagrindinė vyraujanti sienų apdailos medžiaga - medis.*

T 2. - Miesto perimetrinio užstatymo ant istorinių bei naujai suformuotų užstatymo (raudonųjų) linijų režimas. 2 teritorijos - pagrindinė istorinio centro dalis apie Laisvės a. bei Respublikos g. ir apie Smėlynės g., Šv. Petro ir Povilo bažnyčios gretimybėje. *Numatomas išlikusio XIX-XX a. pradžios perimetrinio užstatymo ar jo fragmentų išsaugojimas bei tvarkymas, gatvių erdvių bei jų raudonųjų linijų išsaugojimas, reikalui esant naujus pastatus statant tik ant istorinių gatvių raudonųjų linijų, neužstatytas sklypų teritorijas nuo gatvių atibojant atitvėrimais. Saugant ir stiprinant šios miesto dalies susiformavusį istorinį įvaizdį naujai statybai teritorijoje nustatomi atitinkami reikalavimai: leistinas pastatų aukštis - iki 14 m pagrindiniam karnizui + iki 5 m papildomai iki stogo kraigo (iki 4 a. su mansarda). Privalomi šlaitiniai stogai, tradicinės stogų dangos bei fasadų apdailos medžiagos ir jų spalvos - molio čerpės, lakštinė skarda, apdailinių plytų ar tinkuotas mūras. Stiklas, metalas, plastikas, akmuo neprivalo vyrauti fasadų plokštumose.*

T 3. - Miesto mažaukščio užstatymo teritorijų režimas. *Numatomas vyraujančio XX a. pradžios (iki 1960 m.) mažaukščio užstatymo ant gatvių raudonųjų (užstatymo) linijų išsaugojimas bei tvarkymas. Saugant susiformavusį urbanistinę šių teritorijų įvaizdį, reikalui esant naujas užstatymas formuojamas ant gatvių raudonųjų linijų, pastatų aukštis - 1 - 2 a. su mansarda. Naudotinos tradicinės stogų bei fasadų apdailos medžiagos bei jų spalvos - molio čerpės, lakštinė skarda, "šiferis", apdailinių plytų ar tinkuotas mūras.*

T 4. - Vėlyvų laisvo užstatymo intarpų teritorijų režimas. Apie XX a. vidurį bei antrojoje šimtmečio pusėje istorinio, daugiausiai mažaukščio, užstatymo aplinkoje susiformavusios nedidelės naujo visuomeninio (mokykos, vaikų darželiai) bei gyvenamojo daugiabučių namų užstatymo teritorijos su istorinio užstatymo reliktiniais tarpais. *Numatoma - išsaugant vertingus istorinio užstatymo fragmentus, esamų visuomeninių bei gyvenamųjų pastatų rekonstravimas bei nauja statyba. Pastatų aukštis negali viršyti 18 m (5 a.), jų apdailai naudotinos tik tradicinės medžiagos bei jų spalvos - apdailinių plytų mūras ar tinkas.*

T 5. - Istorinių priemiesčių gatvių perimetrinio užstatymo bei sklypų atitvėrimo ant istorinių raudonųjų linijų režimas. Apima Klaipėdos, Danutės, Sodų, Ramygalos, J.Basanavičiaus, Aukštaičių, Algirdo, Vilniaus, Smėlynės, Pušaloto gatvių dalis bei visas Katedros, Nevėžio bei stoties gatves. *Numatoma, jog visi išlikę XIX-XX a. pradžios mūriniai šalia šių gatvių stovintys pastatai yra šių gatvių teritorijų vertingosios savybės. Rekomenduojama parengti šių pastatų paveldosauginio vertinimo aktus ir aptarti jų įtraukimo į NKP registrą poreikį. Naujieji pastatai šalia šių gatvių projektuojami ir statomi tik ant istorinių jų raudonųjų linijų, jokie kiti architektūriniai apribojimai jiems netaikomi, išskyrus vizualinio istorinio miesto polonio aukštingumo reikalavimus. Neužstatytos sklypų teritorijos nuo gatvių atibojamos atitvėrimais.*

T. 6. - Istorinių želdynų priežiūros ir tvarkymo režimas. Režimas taikomas istorinio Skaistakalnio parko bei buvusiųjų Žydų kapinių greta Vasario 16 g. teritorijoms. *Numatoma šias teritorijas tvarkyti pagal paveldosaugos reikalavimus, atkuriant erdves, plano sprendinius, bei apželdinimą.*

T 7. - Reliktinio agrarinio kraštovaizdžio su išlikusiais vėjo malūnais režimas. Apima beveik visą teritoriją tarp Beržų, J. Basanavičiaus bei Ramygalos gatvių. Rekomenduojama išlikusius dviejų vėjo malūnų pastatus bei jų aplinką, parengus paveldosauginio vertinimo aktus įtraukti į NKP registrą, kaip itin retą buvusio Panevėžio apylinkių agrarinio kraštovaizdžio bei dabartinės miesto aplinkos relikto. *Numatoma, jog šiame kvartale, išskyrus šalia gatvių esančias namų valdas, nebūtų planuojama jokia nauja statyba bei esamų visuomeninių pastatų rekonstrukcija, kurios tikslas būtų plėsti užstatymo plotą ar aukštį. Taip pat kvartalo teritorijoje nebūtų leistina įrenginėti naujas, papildomas sporto ar automobilių parkavimo aikštes, nesodinami nauji papildomi želdiniai (medžiai), išskyrus vejų įrengimą.*

T 8. - Nevėžio upės slėnio želdynų istorinėje miesto dalyje tvarkymo režimas. Apima esamus bei galiojančiame 2008 m. bendrajame plane numatytus Nevėžio upės slėnio želdynus tarp npėsčiųjų tilto ties P. Puzino gatve bei Biliūno gatvės ("Ekranas" marių užtvankos). *Numatoma, jog planuojant ir tvarkant želdinius išliktų galimybės apžvelgti istorinį miesto centro panoramas, jo svarbiausius pastatus.*

T 9. - Naujų miesto erdvių su išlikusiais vertingais istoriniais pastatais režimas. Apima naujai (XX a. antroje pusėje) suformuotą Vilniaus gatvės tarp Klaipėdos ir J. Basanavičiaus g. trasą bei ją supančią erdvę ir jos architektūrinę aplinką. *Numatoma, jog šioje susiklėsčioje erdvėje nebeprojektuoti nauji pastatai, o ją ribojančioms išsklotinėms atitinkamai taikomi T 2 ir T 4 režimai.*

Laisvas padidinto intensyvumo ir aukštingumo už kultūros vietovės ribos režimas. Taip pat nurodomas šiame Specialiajame plane, kadangi minimos teritorijos yra nurodytos galiojančio 2008 m. Panevėžio miesto bendrojo plano sudėtyje, jų tikslas - pabrėžti miesto centro vietą, suteikti miestui, jo panoramoms bei siluetui daugiau išraiškos bei savitumo. Visos jos yra išdėstytos paveldosauginių apribojimų neturinčiose zonose. Numatomos trys šio pobūdžio teritorijos.

Projekto vadovas

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialistas (atest. Nr. 1038 ir 1048),
AM (atest. Nr. 669)

Augis Gučas